

$$-K_0 \bar{\theta} - p_{12}''$$

MTP ANTER.

—Τί τὸ θέλεις;
Δὲν ἔχεις δὴ στήν πόρτα τὰ βαρέλια?

АЛТМАҢЕР.

—Τὰ σύνεργα 'ναι ἐκεῖ, μέσ' στο κοφί

ΑΒΔΗΡΙΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

(ΚΡΙΤΙΚΑ ΔΟΚΙΜΙΑ) 0514

Ὁ Ἀδδερτισμός τῶν Ἀδδῶν
 εἶναι ἡ πρώτη αἰτία τῆς διαρκoῦς κα-
 ταπτώσεως τῆς πνευματικῆς ζωῆς.
 Ἐδῶ φυσικὸν εἶναι στis ἁλῶδες φυ-
 γῆς καὶ στὴ θαρεῖαν ἀτμόσφαιρα τῶν
 βολῶν πνευμάτων, νὰ μὴ ριζῶναι,
 μὴ δὲ ἀν κάποιον ἀπὸ θεῖο σπέρμα ρι-
 ζῶσει, νὰ μπορεῖ νὰ τραφῇ τὸ μέγα
 ἐκείνο πολὺκλωνό δέντρο πού δροσί-
 ζει καὶ ξεασποτῶναι τὸν ἱστικὸν τοῦ
 τῆς θάρεις φυγῆς στὸν δρόμῳ τῶν
 τραγικῶν στὸ ἔθος τοὺς πεπρωμέ-
 νους τῆς ἀνθρωπότητος. Δεύτερη αἰ-
 τία ἡ ἔθνικη στατικότης τῶν μέσων
 σύνορα τότεων καὶ ἰδεῶν ἀφόρητα
 στενευμένα, ἡ φυσικὴ κατάπτωση ἐνὸς
 κάποιου ὑπερφάνου φρονήματος
 πού ἐμπεύουν στοὺς ζωτικὸς λαοὺς
 ἡ συναίσθησις τῆς μεγάλης ἀποστο-
 λῆς ἡ ἐκτίμησις τῆς ἀνεξαρτησίας
 κ' ἐκ τούτου ἡ μοιρολατρικὴ πα-
 ραδοχὴ τοῦ γεγονότος, ὅτι στὸ γι-
 γαντιστὸ σύστημα τῶν δυναμῶν τῆς
 γῆς δὲν παύουν κανένα ρόλο παρὰ
 νὰ ὑπάρχουν γιὰ νὰ τοὺς ταπεινώ-
 νουν οἱ ἄλλοι, δὲν τοὺς θυμηθῶν.
 Τρίτη αἰτία ἡ ἑλλειψὶς ὀργανικῆς ἐ-
 νιαίας παραδόσεως καὶ τετάρτη ἡ
 ἐνικὴ παρακμὴ τοῦ πολιτισμοῦ μας.
 Τὸ τελευταῖο τοῦτο θέμα θὰ παραγ-
 τευτοῦμε ἀπὸ τὴν ἐπόμενῃν ἐπιστο-
 λῇ ἀπὸ τὸ ἐγωπαρότερον κέντρο τῆς
 παρακμῆς, τὴν Ἀλεξάνδρεια, γιὰτὶ
 ἀπὸ τ' Ἀδδῶν δὲν μπορεῖ νὰ πῇ
 κανεὶς τίποτε περισσότερο ἀπὸ τὴν
 ἀδδερτισμὸν τοῦς. Μὰ τὸ θέμα τῆς
 ἑλλείψεως τῆς ὀργανικῆς παραδόσε-
 ως μπορεῖ ἀπὸ κοινὸν νὰ μελετη-
 θῇ μὲ τὸ θέμα τῆς παρακμῆς, γιὰ
 καὶ τὰ δύο προϋποθέτουν τὴν ἀν-
 τιπερὶ ὀριζομένων ἀντιλήψεων πάλιν
 στὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν πού ρυθμι-
 ζεῖ τὸ ζήτημα τῆς παραδόσεως καὶ
 πού φέρει τὴν παρακμὴ τῶν πολιτι-
 σμῶν. Εἰδικότερα δὲ τὸ θέμα τῆς ἐ-
 ξελίξεως τῆς τέχνης, τοὺς νόμους
 πού ρυθμίζουν τὴν πορεία τοῦς, τὰ
 στάδια τῆς ὀργανικῆς τῆς ἐξελίξεως,
 τῆς σχέσεως τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς
 μέσων στὸν ἰσὺ κύκλῳ πολιτισμοῦ με-
 τὰς τοῦς καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους πα-
 ράγοντες τῆς κοινωνικῆς ζωῆς καὶ
 τοὺς παλινδρομικοὺς τῆς ρυθμοῦς, ὁ-
 λα τοῦτα θ' ἀποτελέσουν τὸ θέμα
 τῶν ἐπομένων ἐπιστολῶν. Μὰ σὺν
 εἰσαγωγῇ στὰ θέματα τοῦτα πρέπει
 νὰ προταθοῦν ἡ ἀντιλήψις γιὰ τὴν

σύνθεση μιάς Ιστορίας δυναμικής, σε γενικές γραμμές ή αντίληψη των κύκλων του πολιτισμού' κι' επειδή πολλά σχολαστικά στοιχεία θ' άναγκα-στούν να περιλάβει ή έπιστολή μου αυτή, προτιμώ να προέρχεται κι' αύ-τή από τ' Αθήνα.

A'

1.-Ἡ ἐξέλιξις τῆς Ἐπιστήμης
μπορεῖ νὰ παρασταθῇ ἀπὸ μίαν ἀνι-
στὰς γραμμῇ, διὰ θέσεια εὐθείας
τὴν ἴδιαν, ἀλλὰ στὴν κατεύθυνσιν τῆς
εὐθείας, καὶ ποτὲ ἀπὸ κύκλου· συνε-
πῶς μὴ παρουσιάζονται κύκλους κινή-
σεως, μὴτε ἀναλογικὰς ἐπαγωγὰς
ὄντας ἐπιστήμῃ πού παρατάσσ-
ει κατ' ἑκτασθ τὰ δεδομένα τῆς
δὲν μπορεῖ νὰ ὑπαχθῇ σὲ νόμους
συμῶν σταθερῶν κινήσεως, ἔστι ποῦ
ἡ μέχρι τώρα φάσις τῆς νὰ ἐληγοῦ-
ται μὲ τὴν ἴδιαν δυναμικὴν ἀρχὴν ποῦ
καὶ στὸ μέλλον θὰ ἐληγθῇσιν· ἡ κά-
θε τῆς φάσεως ἐξηγεῖται μὲ ὅσων τὴν
ἀρχὴν τῆς τυπικῆς αἰτιότητος ἀπὸ ἰ-
διαιτέρου λόγου. Ἡ νηπιότης κατὰ-
στασις τῆς ἐπιστήμης τῶν ἀρχαίων
Ἑλλήνων ἐκρίσθη ἀφ' ἑνὸς ἀπὸ
τὰ στενὰ ὅρια τοῦ γνωστοῦ κόσμου
καὶ τῶν ἀντικεινῶν τοῦ κοινωνικοῦ
βίου τῶν κατ' ἑτέρου ἀπὸ τὴν μέ-
θοδον τῆς μελέτης τὴν παραγωγικὴν
πού ἐπέβαλεν ὁ σύγχρονος λόγος, ἡ
διακρίσις ἐλευθέρων καὶ δοῦλων. Ὁ
κοινωνικὸς αὐτὸς διαχωρὸς ἀφ' ἑ-
νὸς ἀπομαρύνει τοὺς ἐλευθέρους
πολλοὺς μελετητὰς ἀπὸ τὴν ἀρετὴν ἐπα-
σχῇ μὲ τὴ φύσιν, ἀφ' ἑτέρου δημιουργοῦ-
σεν τὴν ἐγκαινιστικὴν ἀντιλήψιν
τῆς παντοδυναμίας τοῦ νοῦ πού φα-
ρακτηρίζει τὴν ἀρναία διάνοησιν· ἡ
τὴν ἀρετὴν ἐκ τῶν δεδομένων ἐπα-
γωγὴ πρὸς τὴ συγκεντρωτικὴ ἐρμη-
νείαν ἀντικεινιστοῦσιν ἡ μέθοδος τὴν
ἐκ τῶν ὄντων γενικεύσεων, τὴν μελέτην
τῶν σχέσεων ἡ ἀνιερῶδεις συλλήψεις
τῶν γενικῶν ἐκείνων ἀσχῶν μὲ τίς ὁ-
ποῖες προσπαθοῦσαν νὰ ἐρμηνεύ-
σουν ἀρετὰν τὸν κόσμον. Κατὰ τὴν με-
γάλαν περίοδον πάλι πού ἀκολοῦθεῖ
τὴν πῶσιν τοῦ ἑλληνορωμαϊκοῦ κό-
σμου ἡ ἐπιστήμη ἀπέρπει κάτω ἀπὸ
τὸν βαρὺν ἰσχυρὸν τὴν θεοκρατικὴν ἀνι-
τιλήψεων καὶ τῆς νομιστικῆς μετα-
φυσικῆς. Κατὰ τὴν Ἀναγεννήσιν μὲ
τὴν ἐκείνην τὴν ἀντίστασιν τῆς ἐπιστήμης

δαρχικής κοινωνίας ανακ-
τασμός την ελεύθερη προ-
κή ή νέες σχέσεις που δημιού-
ργη τις ανακαλύψεις των νέ-
ων και την ατομική οικονομική
άμεση εξυπηρέτηση με
εφευρέσεις που ή μια δό-
ξα και στις αναθεωρή-
στη δίχα της γνώσεως τι-
κή έτσι αρχίζει να χειραφ-
έπισημη. Με το Γαλιλαίο
ρείται η αντίληψη του άρ-
μου για την κίνηση και, θ-
ουμαστές ανακαλύψεις το
διο τουτο, ή νέα έπισημη,
κτικώς κόρη του ουρανού,
νει από την αστρονομία στα
να από το έπικλινες έπί
Γαλιλαίου, και θασιζομ-
πάνω στην τυπική-μηχαν-
ληση της κινήσεως πραγ-
μέσα στις νέες σχέσεις των
λευταίων αλάνων, όπου ή
ζωή θασιζήκε αποκλειστι-
έξαντλητική με την τεχνική
λευση της φύσεως, το μέ-
αλμα της αναπειρώσε της,
ό χτεσινός άνθρωπος στα-
τερα διανοητοπολημάτ του
να φάτασθη μπε το σημ-
υπολογίσει τις αύριανές
πειες. Έτσι ή εξέλιξη της
μέσα από την διαδοχή των
και των κύκλων του πολιτ-
ρουσάίζεται ανισομετρη-
κατευθυνση της άπλες ανι-
από κύκλους διαδρομής π-
πείρπανε την ύπαγωγη τι-
μου.

Ἀντίθετα όμως πρὸς αὐτὴν ἀληθεύει ἡ ἀντίληψη τῶν τῶν πολιτισμῶν, ὅτι ἡ ἐξέλιξη τῶν τῶν ἀνὰ ἐπὶ μέρος συνόλων μπορεῖ νὰ ὑπαγοχθεῖ καὶ δυναμικὲς ἀρχές — νὰ λοιποὶ ἰδεολογικοὶ παρόντες κοινωνικῆς ζωῆς, ἡ θρησκεία, κοσμοφιλία καὶ ἡ Τέχνη, προσηλῆτες ἀμεσὰ ἐξαρτημένους κοινωνικῆν ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγονται καὶ αὐτοὶ στοὺς ἐκείνην ρυθμούς, ποὺ ὁ ἀπὸ τοῦ ποῦ γενικώτερους τῆς κῆς ἐξελεῖται. Ἡ θαυμασὴ σύνθεσις τῆς ἱστορίας, νὰ ὑπαγοχθεῖ ἡ ἀπεριόριστη ποικιλία τῶν ἐκδηλώσεως τῆς ἱστορικῆς ἀνθρώπου σ' ἐναρμονικὸν πλῆρες ἀπὸ φυσικοὺς νόμους, καὶ νὰ φθοῦν κύκλοι διαδρομῆς τῶν νεοκλῶν καὶ ὑποδουλιῶν τοῦ κόσμου τῆς ἱστορικῆς τῆς ἀνάλογα μὲ τὴν παλαιὰ ἀσφαῖς, ὅπου λαμπρὰ γὰρ ἀντιθέτως διανοίχθαι



...ρίας της Ιστορίας, των δυνάμεων
...των τελευταίων, εκδηλώ-
...σεις της θείας Προνοίας. Στο και-
...των όλιστών κοινωνολόγων, ανακύ-
...πτει πάντα μέσα από τους σκεπτι-
...κισμούς και την ισχυρή πολεμική
...των αντιπάλων της όποδων της παν-
...τοδυνάμειας της δουλείας και της
...τύχης, σαν πραγματικότητα. Η συγ-
...κριτική μέθοδος των κοινωνιολογι-
...κών επιστημών έχει δείξει ότι η πο-
...ρία των λαών ακολουθεί κατά ω-
...ρισμένες αναλογίες κάποιους ρυ-
...θμούς ομοιομορφούς. Και μόνο
...την αντίληψη τούτη μπορεί να θε-
...μελιωθεί μία φιλοσοφία της Ιστο-
...ρίας.

Κάθε τι που συμβαίνει στην Ιστο-
...ρική ζωή κατά ώρισμένο μέρος ού-
...δέποτε έπικρατείται: πλέον τ' ά-
...νεπανάληπτα τούτα στοιχεία είναι
...δσα προέρχονται από την σφαίρα
...της έλευθερης πρωτοβουλίας, κι από
...την τύχη—άν με τον όρο τούτο νοή-
...σουμε τα συμπερισματικά αίτια που
...ώθουν την έλευθερη πρωτοβουλία
...και τα χάρη στις συνθήκες της στί-
...γμης αποκλειστικά της πράξεως ά-
...ποτελέσματα, κι' αν έπικρατήθουν,
...η έπικρατήση τους είναι τυχαία και
...ανεπαισθητικά τυτική, έξω
...από κάθε ρύθμιση: όταν λ.χ. θέλου-
...με ότι η αναρχία ώδηγησεν ένα λαό
...στη δουλεία και το θέλουμε να έπα-
...ναλμαίνονται, δεν μπορούμε να θε-
...σουμε σά νόμο την άνω, κι η αναρ-
...χία ώδηγει στην δουλεία, γιατί μή-
...τε τούτο παντοίε συμβαίνει, μήτε αν
...συμβαίνει, συμβαίνει με κάποιον ά-
...νταλογική σταθερότητα. 'Αλλά κατά
...το κοινό μέρος, το ομοιώδες γιά την
...Ιστορία, το κάθε τι θα έπικρατήθη
...κάτω από όμοιες σχέσεις της Ιστο-
...ρικής ζωής με νέα παλιν ανεπανάλη-
...πτα στοιχεία. Θέτουμε από τις πράξεις
...των ανθρώπων να διακριθούν 'κεί-
...νες που έχουν κάτι το έπικρατήθω-
...ν, από το μέγα εκείνο πλήθος των έκ-
...δηλώσεων του ανθρώπου, που δεν έ-
...πικρατίζονται, ή αν έπικρατή-
...θουν δεν έχει σημασία. Και τούτο
...δεν είναι αδύνατον γιατί ή πράξεις
...που μας ενδιαφέρουν γιά να υπο-
...βάλλουμε τ' αποτελέσματά τους σ'
...ανταλογικούς ρυθμούς, είναι ή Ιστο-
...ρικές πράξεις του ανθρώπου εκείνες
...ηλεκθής που έξυπηρετούν, άμεσα ή
...έμμεσα τις βασικές ανάγκες της κοι-
...νωνικής ζωής.

Γιατί κέντρο της Ιστορικής ζωής
...είναι ή βασικές ανάγκες της ύπαρ-
...ξους του ανθρώπου ή ίδιες πάντοτε
...γιά κάθε χρόνο διάστημα που έπι-
...βάλλουν στον άνθρωπο τους ίδιους,
...ανάλογα με τά μέσα του, όργανες
...προς τή φύση από τους άγόνους αύ-
...τους και τά μέσα των θνητών ά-
...ρισμένες κοινωνικ' σχέσεις που
...προκαλούν τις ίδιες μορφές κοινο-
...κής συνθέσεως, που μεταβάλλονται
...πάλι κατά σταθιρές αναλογίες. Έ-
...τσι που τα στάδια της ζωής των λα-
...ών, έστω κι' όλοτάτα άσχετον, να
...ταυτίζονται κατά ποιότητα περιου-
...μένου και μορφές κατά μίαν διοιο-

μορφία καταπληκτικά σταθερή, το έ-
...πόμενο στάδιο τη εξέλιξεως ενός
...λαού νάναι σταθιά καθε—σμένο
...από το προηγούμενο' 'λλά ό πολιτι-
...σμός νά μή βάλνει σ' εφέσια κατα-
...θυσή, αλλά σ'ακά έκταση και
...χρόνο δριά του σαν όργανισμός που
...γεννιέται, ανδρώνεται και παρακμά-
...ζει, έτσι που ή πορεία του στο χρό-
...νο νά φανερώνεται διπλή, κυκλική
...έπί μέρους, άνωσίου στο σύνολο. 'Ε-
...τσι, διαπιστώνοντας τις σχέσεις αύ-
...τές γίνεται κι' ή Ιστορία έπιστημη δια-
...βλέπει τή κίνηση, διαπιστώνει τους
...νόμους της, βλέπει τά επί μέρους
...και τά σύνολα σέ σύνολον όργανι-
...κό' έξηγει το παρελθόν και με τις
...ίδιες άρχες ύπολογίζει το μέλλον.

2.—Θαυμάστο είναι το θέμα
...την περιωπή τέτοιων ρυθμών της έξ-
...ελισσόμενης κατά σύστημα δυνάμε-
...ων όρμονικών Ιστορίας, κατά κά-
...λους πάσκα στη γής, ανεξάρτητους
...ή γενομένους που άργά μέσα από
...την αδιάκοπη διαδοχή των αίωνων
...συναρπάζουν στην κίνηση τους την
...άνοσον κυκλική πορεία του πολιτι-
...σμού που δεν θα διατείε κανείς νά
...παροδεχτή μαζί με τους τελευταίους
...σέτι ότι κινείται από το δάκτυλο του
...Θεού, αν όηρηγε και ή ανάλογη ήθι-
...κή πρόσδος. Νά βλέπει κανείς: Πώς
...σ' όποιοδήποτε μέρος της γής κά-
...θε λαός ξεκινά από την ίδιον άρετη-
...ρία' πώς έξελεσται από τή μόνη-
...ση στην άγλη, από την άγλη στην
...οικονεία, από την οικονεία στο
...γένο' από τον άνημιόμ στον τοτε-
...μισμό κι' άπ' αυτόν στην προγο-
...λατρεία' πώς το στάδιο της κυλη-
...ρικής κοινωνίας διαδέχεται ή κτηνο-
...τροφική και τούτο ή γεωργική' πώς
...την κοινωνία της μητριάς δια-
...δέχεται ή Ιδιοκτημοσύνη, την μητριά
...αρχία ή πατριάρχια, το γένος ή φυ-
...λή, την άρρωστη κοινωνία ή κρά-
...τος, την θεοκρατική νομοθεσία ή
...πολιτική, την άρρωστική ή φυσιο-
...λατρεία ή έρωτολατρεία ή ηρωόλατρεία, πώς την πατριάρχική
...βασυλεία διαδέχεται ή βασιγάρχική
...κοινωνία, πώς έκείνη ή θρη-
...σκευτική ή κοσμοθετική πώς την
...μεγάλη συγκέντρωση ή γεωκτησία
...διαδέχεται το έμπεδος, την άριστο-
...κρατική πολιτεία ή λαοκρατική, το
...άγροδο έκαιο το έετό, την θρησκευ-
...τική κοσμοθεωρία ή άπ' αυτήν χειρα-
...φευόμενη φιλοσοφία' πώς τά πολι-
...τεύματα τούτα αντεβαίνουν την ύπα-
...τη άκμή με την έδρυσιν στον κόσμο
...των οικονομικών τους δυνάμεων' πώς
...από την φιλοσοφία χειραφετούνται
...ή έπιστήμες, πρώτα ή πρακτικότε-
...ρες, ύστερα ή θεωρητικότερες' πώς
...στην ύπατη άκμή των ή φιλοσοφία
...από ύλιστική στην γέννηση της με-
...ταβόλλεται σέ Ιδεαλιστική, πώς άν-
...τιδρά ύστερα με τον ρεαλισμό ν'
...τά καθεστάνει τούτα άρχίζουν ν'
...άποσυντίθενται, τις μικρές πολιτείες
...νά διαδοθούν κράτη μεγάλα' πώς
...στην άκμή τους κρυφεί δυνάμεις
...θφορές άρχίζουν νά τά παραλούν

...ως άρχίζει ή πτώση των οικονομι-
...κών και ήθικων δυνάμεων, πώς τη
...δύναμη διαδέχεται ή κοούρη, τον
...όρθολογισμό ή δεισιδαιμονία, τον
...ρεαλισμό ή μυστικισμός' και πώς
...τέλος κλείνει ένας κύκλος πολιτι-
...σμού, ενώ μέσα στην άγνοια ή έ-
...σπία τα πλήρη ύψηλουν τους τού-
...λους της φυλακής του—του κόσμου.
...Πώς κάθε λαός διατρέχει την ίδια
...τούτη πορεία' πώς με μεγάλες άνα-
...στατώσεις ανακλύεται ο κύκλος αύ-
...τός κι' είτε έξαντλείονται πίσω έα-
...ναρχίζει πάλι από προηγούμενο στά-
...διο, είτε πηδώντας προς τα έμπρός
...συνεχίζει από μεταγενέστερο' πώς
...με την έπικονομία άλλοιολογού-
...νται τα στάδια των διαφορών
...λατισμών, συγχωνεύονται και μπα-
...νουν σ' ένασίο' πώς κάθε λαός άπ-
...τά ίδια στάδια περνά από πέρασαν
...ή θά περάσουν κι' οι άλλοι, πώς ή
...βαθμιαία διαδοχή των κύκλων αυτών
...συνιστά τή γενική πορεία του πολι-
...τισμού' πώς αυτή πορεύεται εκεί που
...οι ρυθμοί των επί μέρους κύκλων
...υπέρχουν ταχύτεροι και ένοτωμένοι'
...πώς καθυστερεί εκεί που οι ρυθμοί
...των επί μέρους κύκλων ύπέρχον
...άργιοι κι' άνωτέρω' πώς το στά-
...διο της παρακμής ύστερ' από λαμ-
...πρότητα άνοδο πολιτισμού ένα ή-
...μα μόλις άφίεται από την θαρσα-
...λή' πώς τέλος ο άνθρωπος κατά
...το ούσιαστικότερο μέρος της Ιστορι-
...κής του ύπαρέχεις είναι σκλάβος
...των ίδιων του ένεργειών—χωρίς νά
...τό γνωρίζει.

3.—Μά ή πορεία τούτη της Ιστο-
...ρικής ζωής, πολύ πιο άπλη έδώ από
...την πραγματικότητα δεν θα μπορού-
...ν νά ύπαρχί σέ ρυθμούς, αν τους
...ρυθμούς τούτους δεν τους τοποθετή-
...σουμε μέσα στις ώρισμένες συνθή-
...κες που δρουν, και που τους έπη-
...ρεάζουν' κι' έτσι γίνεται μόνη της
ή διάκριση ανάμεσα στους Ιστορι-
...κούς και τους φυσικούς—μηχανικούς
...νόμους, που δρώντας μέσα σέ συνθή-
...κες αίωνα άμετάβλητες δρουν κατά
...μηχανικήν αιτιότητα και ύποκκινεί
...στα συστήματα των διαφορικών έξ-
...ώσεων' γιατί μελετούν την κίνηση
...στο διάστημα, την έξωτερική κίνηση.
'Απεινάντις ή Ιστορική κίνηση είναι
...κίνηση «έν χρόνω» δηλαδή μεταδο-
...λή, όπως και ή κίνηση των όργανι-
...σμών που δεν ύπάγεται στην μηχανι-
...κήν αιτιότητα' αλλά ή φυσολογία
...μελετώντας τους ρυθμούς της ζωής
...στούς φυσικούς όργανισμούς, δεν
...δυναίται νά διατυπώσει νόμους μη-
...χανικούς κι' είναι εύτυχέστερη από
...μία θεωρητική έπιστημη που με-
...λετά τους ρυθμούς της ζωής των
...κοινωνικών όργανισμών κατά τού-
...το μόνο, ότι μελετά άτομα, δη-
...λαδή πλήρεις όργανισμούς και της
...είναι δυνατόν το πείραμα' κατά τά
...άλλα, όχι μόνον δεν μπορεί νά προ-
...διαγράψει τίποτε άλλο από τον μο-
...ραίο κύκλο της ύπαρέχεις των ό-
...ργανισμών και τή γενική των τάση
...προς νέες μορφές, αλλά, και, όπως

κι' ή δεύτερη, είναι ύποκειμένη νά
...έξηγήσει την άπλη ποικιλία των
...αποτελεσμάτων των βασικών αίτιων
...και των ρυθμών των από ώρισμένες
...συνθήκες που επίδρουν από έξω ή
...από μέσα στον όργανισμό, και που
...πρέπει νά έξηγήσει με άρχες διαφο-
...ρετικές από κείνες που έξηγούν
...τους ρυθμούς της. Συνεπώς το ότι
...και ή φιλοσοφία της Ιστορίας πρέ-
...πει νά τοποθετεί τους δικούς της ρυ-
...θμούς σ'α πραγματικά τους πλαι-
...σια γιά νά έξηγήσει τις Ιδιομορφές
...των και τις άντιθέσεις των σ'αυ-
...τόνους χρόνους και λαούς, νά λά-
...βει υπ' όψη της την παράδοση, τον
...γεωγραφικό παράγοντα, τις κλιμα-
...τολογικές συνθήκες, τις έπιδράσεις
...άλλων πολιτισμών, τις μεγάλες άνα-
...στατώσεις, την δυναμικότητα της έ-
...λευθερης δουλείας, τις άνακαλύ-
...ψεις κλπ. τούτα δεν αποκλείει την
...ύπαρξη των ρυθμών τούτων μήτε ά-
...φαίρει από την Ιστορία τον χαρακτή-
...ρα της έπιστήμης. Στο έπόμενο
...γράμμα, θα μελετήσουμε ειδικότερο
...τους παράγοντες εκείνους που έγουν
...άποφασιστική έπίδραση πάνω σ'αυ-
...τούς ρυθμούς της Ιστορίας.